



Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 3103/2022
22.11.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Драгане Миросављевић и Надежде Видић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Јован Станојевић, адвокат из ..., против туженог ЈП "Електропривреда Србија" Београд, чији је пуномоћник Сабахудин Тахировић, адвокат из ..., ради чинидбе и накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 3328/21 од 26.05.2022. године, у седници одржаној 22.11.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована ревизија тужиље изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 3328/21 од 26.05.2022. године.

ОДБИЈА СЕ захтев туженог за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Делимичном пресудом Основног суда у Пожаревцу П1 205/2019 од 09.09.2021. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиље и обавезан тужени да са тужиљом закључи уговор о раду на неодређено време на одговарајућим пословима, где је послодавац тужени, а запослени тужиља. Ставом другим изреке, одлучено је да ће се о преосталом тужбеном захтеву тужиље и трошковима поступка одлучити коначном одлуком.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 3328/21 од 26.05.2022. године, преиначена је првостепена пресуда у ставу првом изреке, тако што је одбијен, као неоснован тужбени захтев тужиље којим је тражила да се обавезе тужени да са њом закључи уговор о раду на неодређено време на одговарајућим пословима, где је послодавац тужени а запослени тужиља.

Против правоснажне пресуде донете у другом степену, тужиља је благовремено изјавила ревизију, због погрешне примене материјалног права.

Тужени је доставио одговор на ревизију.

Испитујући побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, број 72/11 ... 18/20), Врховни суд је утврдио да је ревизија тужиље неоснована.

У поступку доношења побијане пресуде није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, отац тужиље, сада пок. ББ, био је запослен код туженог на неодређено време од 07.12.1984. године. Отац тужиље преминуо је 12.09.2016. године. Тужила се захтевом од 01.10.2016. године обратила туженом за пријем у радни однос у складу са одредбом члана 52. став 3. Посебног колективног уговора за 'Електропривреду Србије, којим је прописано да у случају смрти запосленог који је једини хранилац породице, послодавац има обавезу да заснује радни однос на неодређено време са брачним другом или једним дететом преминулог, уколико упуте такав захтев послодавцу. Тужила живи са мал. кћерком и мајком. Има III степен стручне спреме и по занимању је ..., а ванредно похађа школу за Тужила је била незапослено лице у периоду од 03.03.2014. године до 22.07.2014. године и од 17.06.2017. године до 21.02.2020. године. Привременим решењем о утврђивању права на породичну пензију РФ ПИО од 05.12.2016. године утврђено је да је пок. ББ после смрти оставио као чланове породице удовицу ВВ и унуку ГГ, чији је био старатељ, чиме су стекли право на породичну пензију. Тужени се изјаснио о захтеву тужиље за заснивање радног односа, сматрајући да нису испуњени услови из члана 52. став 3. Посебног колективног уговора, због стицања права на породичну пензију од стране мајке и кћери, и због чињенице да тужила не испуњава услове у погледу стручне спреме, у складу са актом о систематизацији послова, а имајући у виду претежну делатност туженог.

Полазећи од тако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је усвојио тужбени захтев тужиље, применом члана 52. став 3. Посебног колективног уговора туженог, сматрајући да тужила у свему испуњава услове из наведеног члана.

Другостепени суд је, одлучујући о жалби туженог, преиначио првостепену пресуду и одбио, као неоснован тужбени захтев тужиље, јер је сматрао да тужени у спорном периоду сходно члану 27. е) став 34. Закона о изменама и допунама Закона о буџетском систему („Службени гласник РС“, број 108/2013 од 06.12.2013. године), који се у овом случају има применити, није могао заснивати радни однос са новим лицима, па чак ни са тужиљом, иако та обавеза туженог произлази из члана 52. став 3. члана Посебног колективног уговора за Електропривреду Србије, којим је прописано да у случају смрти запосленог који је једини хранилац породице, послодавац има обавезу да заснује радни однос на неодређено време са брачним другом или једним дететом преминулог, уколико упуте такав захтев послодавцу. Ово, јер је чланом 105. наведеног Закона прописано да ако су одредбе других закона, односно прописа у супротности са овим законом, да се примењује одредбе овог закона.

По оцени Врховног суда, правилно је другостепени суд применио материјално право када је преиначио првостепену пресуду и одбио, као неоснован тужбени захтев тужиље.

Тужени је јавно предузеће, које сагласно члану 2. став 1. тачка 5. Закона о буџетском систему („Службени гласник РС”, број 54/09... 62/13 и 63/13 - исправка), је корисник јавних средстава, због чега се у односу на њега примењују одредбе и тог закона. Законом о изменама и допунама Закона о буџетском систему („Службени гласник РС”, број 108/2013 од 06.12.2013. године) у члану 27. е) додати су нови ставови 34. и 35. којима је прописано да корисници јавних средстава не могу заснивати радни однос са новим лицима ради попуњавања слободних, односно упражњених радних места до 31.12.2015. године, а изузетно од тог става радни однос са новим лицима може се засновати уз сагласност тела Владе, на предлог надлежног министарства, односно другог надлежног органа, уз претходно прибављено мишљење министарства. Члан 27. е) став 34. Закона новелиран је каснијим изменама и допунама, тако да корисници јавних средстава не могу заснивати радни однос са новим лицима ради попуњавања слободних односно упражњених радних места до 31. децембра 2016. године („Службени гласник РС”, број 103/2015), до 31. децембра 2017. године („Службени гласник РС”, број 99/16). Чланом 105. наведеног Закона прописано је да ако су одредбе других закона, односно прописа у супротности са овим законом, примењују се одредбе овог закона.

Одредбе Закона о буџетском систему су *lex specialis* у односу на одредбе Закона о раду којима се регулишу услови и начин заснивања радног односа на неодређено време, а с тим у вези и у односу на Посебни колективни уговор за Електропривреду Србије, сагласно члану 105. Закона о буџетском систему. С обзиром на то да се у овом случају имају применити одредбе Закона о буџетском систему, па како је Законом о изменама и допунама Закона о буџетском систему који је био у примени у време настанка спорног односа између странака било забрањено запошљавање нових лица у јавном сектору ради попуњавања слободних, односно упражњених радних места, осим у изузетним случајевима, уз сагласност надлежног органа Владе, то је тужбени захтев тужиље неоснован, а с тим у вези и ревизија тужиље.

С обзиром на напред изложено неосновани су наводи ревизије о погрешној примени материјалног права, са којих разлога је Врховни суд, на основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучио као у ставу првом изреке.

Одбијен је захтев туженог за накнаду трошкова ревизијског поступка, с обзиром да одговор на ревизију није обавезан и нужан у поступку по ванредном правном леку на основу члана 154. ЗПП, са којих разлога је одлучено као у ставу другом изреке, применом члана 165. став 1. ЗПП.

**Председник већа – судија
Добрила Страјина с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**